

kako je užareno nebo Palestine i dani su suhi. Smisao izreka i značenje onih mjesta koja se odnose na vinograd mogu da imaju samo oni koji umiju da sebi predstavljaju kako se u vinogradu radi i kako vinograd rodi. I opet uspomene na jug, na domovinu, na vinograde, smokve, sunce, more, podsjećaju Vlačića, kako on može bolje da razumije bibliju od Njemaca, jer je proveo djetinstvo pod klimatskim i ekonomskim prilikama mediteranskim, koje su bliže palestinskim, nego njemačkim. Kako može čovjek iz kišovite i močvarne Njemačke, Litve ili Moskovijske da razumije šta znači dolazak Mesije koji će izazvati da u pustinji poteknu izvori. I posred teoloških razmišljanja Vlačić bi se najradije zaplakao nad svojih trideset godina provedenih u močvarnim vlažnim, maglovitim i šumovitim, hladnim i neprijatnim krajevima Njemačke.

Kako je drukčije sve na jugu, nego na sjeveru. Bibliju su pisali ljudi sa juga, i ona je pisana za južnjaka. Južnjaci i orijentalci drukčije ljube i drukčije mrze nego ljudi sa sjevera. Ljubav južnjaka je vrelija, njihova je mržnja jača, oni jasnije i otvorenije pokazuju svoje veselje, ali i svoju žalost, bol i muku. Oni više ljube, više se žeste, više mrze, više se žaloste, jači su svima afektima i više lažu. Zato Azijati naginju mnogoženstvu, i to ne samo Turci, nego su isto radili mudri i pobožni židovski kraljevi (David i Salomon). Azijati su i okrutniji. Od njih potiču i fraze, da će se napiti tuđe krvi, da će prati u tuđoj krvi ruke i noge. Jug se približava tom temperamentu: i Grčka i južna Italija i Španjolska u tome su slične (Clavis II, str. 436).

Mjesta u bibliji spominju skoro isključivo poljoprivredni rad Palestinaca: poljoprivredu u užem smislu, t. j. zemljoradnju, stočarstvo i vinogradarstvo. Jer stanovništvo palestinsko bavilo se tada u glavnom tim zanimanjima. Uz vinogradarstvo dolazi i gajenje maslina i smokava. Dva puta godišnje rode